

A Nobel-hét: hét nap tudás és csillogás

írta Ingmarie Froman, szabadúszó újságíró

December 10-e, a Nobel-nap, Stockholmban a csillogás és az alkotó szellem egyesülésének napja. Ez a csúcspontja az egy hétig tartó beszédek, konferenciák és fogadások sokaságának. Ezek kimerítő munkája, tépelődése és magánya kapja meg most jutalmát egyenesen a svéd király kezéből. Este díszvacsera és tánc vár 1300 személyre.

A Nobel-díjasoknak a díjátadás és a bankett jelenti a tetőfokát annak a stresszes ám sokatérő hétnek, amelyet Svédország fővárosában töltenek. Mikor a limuzinok lelassítanak a stockholmi Hangversenypalota előtt, ahol délután a díjátadásra kerül sor, egy jól begyakorolt rituálé veszi kezdetét, amelynek minden egyes percét a Nobel Alapítvány tervezi meg.

A közönség elfoglalja a helyét, majd feláll a királyi család beléptekor. Utoljára a nap főszereplői lépnek a színpadra, amelyet virágok, svéd zászlók, valamint Alfred Nobel mellszobra díszítik. A ceremóniát egy nappal korábban már elpróbálták, így a díjazottak már pontosan tudják hány lépést kell hátrafelé tenniük, miután kezét fogták a királlyal, és átvették az emlékrmet valamint az oklevelet. Magas pénzösszeget is kapnak a díjjal. A XXI. század első éveiben mindegyik díj összege elérte a 10 millió svéd koronát.

Ugyanazon a napon –Alfred Nobel kívánsága szerint– Óslóban osztják ki a békedíjat. Mikor Nobel megírta a díjátadásra vonatkozó végrendeletét Svédország és Norvégia egy uniót alkotott, amely 1905-ben felbomlott.

“Pingvin-hegy” – férfiak fekete ünneplőben

A díjazottak mögött trónol az ún. pingvin-hegy, amely azon akadémiák tagjaiból áll, akik a díjazottakat választották. Pingvineknek nevezik őket, mert a férfiak kötelezően fekete, hosszú szárnyú frakkot viselnek ünneplőként. Ez a viselet mindig fejtevést okoz a nemzetközi díjazottaknak, ugyan északon kívül nem nagyon használják.

XVI. Károly Gusztáv svéd király kiosztja a Nobel-díjat a stockholmi Hangversenypalotában. A XXI. század első éveiben minden díj külön-külön 10 millió svéd korona értékű volt. Fotó: www.imagebank.sweden.se, Hans Pettersson / Nobel Alapítvány

A ruházat nem jelenthet túl sokat olyan emberek számára, akik nagyszabású fel-felvezéseket tettek a fizika és orvostudomány területén, de a frakk-kérdés a Nobel-ünnepek legmegszokottabb gondja. Több rendkívül mulatságos történet él a résztvevők frakk-keresésére vonatkozóan. A külföldi vendégek egy része városuk színházához fordul, hogy a kelléktárat turrják fel frakkokért, mások pedig a svéd nagykövetséggel lépnek kapcsolatba emiatt. Egy svéd diplomata valamelyik híres díja-

A Svéd Intézet kiadványa.
Október 2005 A121UNa

További cikkeket a
www.sweden.se/articles címen talál.

Si.
Svenska institutet

zattal folytatott diszkrét beszélgetésről számol be, aki Stockholmban szerette volna megvarratni a frakkját: Vállszélesség? Derékbőség? A slicc gombjai jobb vagy bal oldalon legyenek?

A nők kisebb gondban vannak. Az ünneplő számukra mindig hosszú, földig érő ruhát jelent.

Nobel-ünnepek – a bankettek bankettje

A díjátadási ceremónia végeztével a stock-

holmi Hangversenypalotában, a napot nagy ünnepi vacsora zárja a Városházán, amely az est tiszteletére ünnepélyesen ki van díszítve fátylakkal, gyertyákkal és virágokkal. A virágokat minden évben az olaszországi San Remo város küldi, ahol Alfred Nobel 1896-ban elhunyt.

“A Nobel-vacsora a legszebb ünnepség, amelyen valaha is résztvehettem” állítja egy hölgy, aki egyszer a meghívottak között szerepelt. “A ruhák suhognak, az ékszerek ragyognak, a pezsgők bugyborékolnak, és az egész Városháza fényben, virágban és parfümfelhőben úszik. Az ünnepség egyáltalán nem olyan kimért, mint ahogy képzeltem, hanem egyszerre meghitt és nagyszabású.”

A vacsorán 1300 személy vesz részt. Mindenki a megterített asztalnál foglal helyet. Az ülésrend és a menü is aprólékos tervezést igényel. Már pár héttel a díjátadás után a Nobel Alapítvány elkezdheti a következő évi menü és szórakoztatás tervezését. Milyen művészekkel vegyék fel a kapcsolatot? Mi legyen a vacsora témája? A konyhában Svédország legjobb szakácsait alkalmazzák, akiknek mozgósítaniuk kell mind szakmai tapasztalatukat mind fantáziájukat mikor 1300 vendégnek kell előétellel, főétellel, desszerttel és előkelő borokkal szolgálniuk.

De kik vehetnek részt a vacsorán? Csak kevés magától értetődő vendég van. Valamennyi díjazott 16 vendéget vihet magával.

A királyi család mindig jelen van, általában a miniszterelnök és más kormánytagok is. A Nobel családot is mindig képviseli valaki. A vendéglista fennmaradt helyeit a svéd valamint a nemzetközi kultúra és tudomány képviselői kapják.

A Nobel-díj hatása olyan erős napjainkban, hogy sokan bármire képesek lennének csak hogy helyet kaphassanak a vacsorán. Gyakran előfordul, hogy azok az országok, amelyek ritkán kapnak Nobel-díjat, mikor végre alkalom adódik szeretnék a miniszterelnököket és más minisztereket is képviseltetni a vacsorán. Az ültetés mindig nagy fejtörést okoz a szervezőknek.

“A bankett előtti héten a Nobel Alapítvány vezérigazgatói szobája úgy néz ki, mint a tábornoki gárda egy nyílt ütközet alatt,” mondja valaki, aki belesett a szobába. “Az ültetési kártyákat cserélgetik, és a vendégek csoportjait állandóan újrendezik.”

A nyilvánossághoz intézett beszédek

A díjazottaknak nem maguknak kell az ezernyi felbukkanó részletre gondolniuk. A Várral szembeni Grand Hótelben foglalnak nekik szállást, ahol különleges Nobel-pultot nyitnak meg számukra. Ezenkívül minden díjazottnak a Külügyminisztériumból kirendelt Nobel-attasé áll rendelkezésére.

Az egyetlen ellenszolgáltatás, amelyet

Viktória trónörökös hercegnő a Nobel-díj díszvacsoráján Stockholmban. Fotó: www.imagebank.sweden.se, Alain Benainous / IBL

elvárnak az új díjazottól az, hogy előadást tartson Stockholmban. A békedíjas Oslóban ad elő. A Nobel-előadások nyilvánosak, és ezért nagyrabecsültek, mivel a legtöbb svéd számára ez az egyedüli esély, hogy élőben láthassák és hallhassák a Nobel-díjasokat.

A Nobel-ünnepség után a díjazottak résztvehetnek egy speciális, svéd téli reggelin. A sűrű reggeli sötétségben, december 13-án Luca és éneklő lánykísérete kínálja őket kávéval. Egész Svédország ünnepli a Luca-napot, amikor is fiatal lányok fehér, földig érő ingbe öltöznek, és gyertyákból álló koronát viselnek a fejükön. Ez az egzotikus mozzanat utolsó része a Nobel-hétnek, amely örökre megváltoztatja a díjazottak életét.

Kapcsolódó linkek:

<http://nobelprize.org> – A Nobel Alapítvány honlapja

A cikk szerzője, Ingmarie Froman, szabadúszó újságíró. Korábban a Svéd Rádió és a Svéd Televízió külföldi tudósítója volt Brüsszelben és Párizsban.

A cikkben közölt véleményekért a szerző saját maga felelős.

Fordította: Blomqvist Tünde

Minden évben kb. 1300 vendég vesz részt a tekintélyes Nobel-díj díszvacsorán a Stockholmi Városháza Kék Termében. Fotó: www.imagebank.sweden.se, L. Åström

Ezt a cikket a Svéd Intézet adta ki, és a www.sweden.se honlapon is megtalálható. A Svéd Intézet előzetes engedélye nélkül tilos sokszorosítani, közvetíteni, kivetíteni, közölni vagy adásban sugározni. Szöveghasználati engedélyt a webmaster@sweden.se címen lehet kérni. A fényképek és illusztrációk más összefüggésben való használata sohasem megengedett.

A Svéd Intézet (SI) közhasznú társaság, melynek célja, hogy Svédországról külföldön ismereteket terjesszen. Kiadványok széles skáláját jelenteli meg több nyelven, a svéd társadalom különböző területeiről.

Svédországról további tájékoztatást a www.sweden.se honlapon (Svédország hivatalos Internet portálján), valamint az Ön országa svéd nagykövetségén kaphat. Svenska institutet. Box 7434, SE-103 91 Stockholm, Svédország. Iroda: Skeppsbron 2, Stockholm. Telefon: +46 8 453 78 00. E-mail: si@si.se. Honlap: www.si.se és www.swedenbookshop.com.